

POSTANOWIENIE

27 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 27 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 22 września 2022 r., VI ACa 869/21,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części, w jakiej zaskarżono punkt pierwszy (I.) wyroku Sądu Apelacyjnego;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M. P. 4050 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 września 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji pozwanego, w punkcie pierwszym (I.) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 26 sierpnia 2021 r. w ten sposób, że ograniczył okres, za który powódce przysługują odsetki za opóźnienie (pkt I.a.i.), zastrzegł na rzecz pozwanego prawo zatrzymania zasądzonej sumy (pkt I.a.ii.), uchylił punkt piąty wyroku Sądu Okręgowego (pkt I.b.), w punkcie drugim (II.) oddalił apelację

pozwanego w pozostałej części, a w punkcie trzecim (III.) zniósł między stronami koszty instancji odwoławczej.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z 22 września 2022 r., zaskarżając go w części, w tym w punkcie I.a.i. w części zasądzającej odsetki oraz w punkcie I.a.ii. Wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) ze względu na nieprawidłowe przypisanie powódce statusu konsumenta.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła m.in. o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108; postanowienia SN z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20, i z 31 stycznia 2022 r., I CSK 1578/22). Skarżący nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego w odniesieniu do jego punktu I., gdyż cały ten punkt wynikał z częściowego uwzględnienia apelacji pozwanego. W szczególności należy wskazać, że Sąd Apelacyjny skrócił w nim okres, za jaki powódce przysługują odsetki (a nie zasądził odsetki, jak błędnie twierdzi skarżący), oraz uwzględnił zarzut zatrzymania zgłoszony przez pozwanego. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w odpowiedniej części jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

W pozostałym zakresie należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1

k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23, i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Sąd Najwyższy nie dostrzega w zaskarżonym orzeczeniu wadliwości tego rodzaju. Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Konsumencki charakter umowy oraz abuzywność zawartych w niej postanowień ocenia się na chwilę jej zawarcia. Z umowy wynika, że kredyt został zaciągnięty na finansowanie zakupu lokalu

mieszkalnego. Nie można zatem uznać, że czynność prawna była bezpośrednio związana z działalnością gospodarczą lub zawodową. Zarejestrowanie pod adresem nieruchomości, na której zakup zaciągnięty został kredyt, działalności gospodarczej i wykorzystywanie nieruchomości do celów prowadzenia działalności gospodarczej miało charakter następczy i nie ma znaczenia dla uznania powódki za konsumenta przy zawieraniu umowy (por. wyroki SN z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 50, i z 14 czerwca 2023 r., II CSKP 254/22, oraz postanowienie SN z 20 grudnia 2023 r., I CSK 2646/23).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ms]